

Załącznik 3. Matryca logiki interwencji Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030

CEL GŁÓWNY: Sprawiedliwa i efektywna transformacja podregionów w kierunku zielonej cyfrowej gospodarki, zapewniająca wysoką jakość życia mieszkańców w czystym środowisku.

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Niski udział środków przeznaczanych na działalność innowacyjną i badawczo-rozwojową. – Niedostateczna rola Instytucji Otoczenia Biznesu w pełnieniu funkcji katalizatora postaw przedsiębiorczych. – Niskie tempo wzrostu PKB. – Słabnący potencjał gospodarczy regionu. – Niedostateczny poziom współpracy uczelni i biznesu. – Niedostateczny poziom inwestycji w B+R. 	<p>Budowa pozycji wiodącego ośrodka w obszarze innowacyjnego i wysokotechnologicznego przemysłu.</p>	Innowacyjna gospodarka podregionów górniczych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój potencjału wysokich technologii oraz instytucji wspierających innowacyjność w kierunku neutralności klimatycznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i rozwój infrastruktury, w tym B+R, parków technologicznych / hubów technologicznych / centrów projektowych / centrów nauki przyczyniających się do transformacji podregionów górniczych. 2. Wsparcie tworzenia i realizacja programów rozwojowych przedsiębiorstw działających w parkach technologicznych/ hubach technologicznych. 3. Wsparcie tworzenia i realizacja programów badawczych i rozwojowych oferowanych przez centra projektowe. 4. Rozwój kompetencji osób zatrudnionych w parkach technologicznych/ hubach technologicznych /centrach projektowych / centrach nauki. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instytucje Otoczenia Biznesu; 2. Jednostki zaliczane do systemu szkolnictwa wyższego i nauki zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki; 3. Instytuty badawcze. 	35	

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Niski udział środków przeznaczanych na działalność innowacyjną i badawczo-rozwojową. – Niedostateczna rola Instytucji Otoczenia Biznesu w pełnieniu funkcji katalizatora postaw przedsiębiorczych. – Niskie tempo wzrostu PKB. – Słabnący potencjał gospodarczy regionu. – Niedostateczny poziom współpracy uczelni i biznesu. – Niedostateczny poziom inwestycji w B+R. 	<p>Budowa pozycji wiodącego ośrodka w obszarze innowacyjnego i wysokotechnologicznego przemysłu.</p>	Innowacyjna gospodarka podregionów górniczych.	1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego oraz prowadzenie prac B+R i wdrożeniowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa i rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach i ich konsorcjach, w szczególności w zakresie technologii neutralnych dla klimatu. 2. Prowadzenie prac B+R wraz z wdrożeniem, w szczególności w zakresie technologii neutralnych dla klimatu. 3. Poprawa zdolności absorpcyjnych przedsiębiorstw w kierunku inicjowania i wdrażania rozwiązań B+R oraz innowacyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsiębiorstwa; 2. Konsorcja przemysłowo-naukowe; 3. Klastry. 	100	<p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże).</p> <p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.</p> <p>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe).</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Słabnący potencjał gospodarczy regionu. – Duży udział podmiotów przemysłowych z sektora publicznego oraz tych 	<p>Przekierowanie gospodarki podregionów górniczych na ścieżkę zielonego,</p>	Zdywersyfikowana oraz zasobo- i energooszczędna gospodarka	1. Dywersyfikacja przedsiębiorstw z podregionów górniczych, w tym działania na rzecz GOZ	1. Inwestycje produkcyjne, logistyczne i B+R niezbędne do zmiany profilu działalności i/lub wprowadzenia nowych produktów, usług, procesów lub zdobycia nowych rynków w dużych przedsiębiorstwach . wraz z rozwojem kompetencji osób zatrudnionych w dużych przedsiębiorstwach.	Przedsiębiorstwa.	295,5	<p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże).</p> <p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>zatrudniających co najmniej 250 pracowników w populacji przedsiębiorstw innowacyjnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaczący udział sektora wydobywczego w gospodarce regionu. – Niski poziom automatyzacji i cyfryzacji procesów produkcyjnych. – Duża liczba obiektów, na których składowane są odpady wydobywcze powodujące liczne zagrożenia środowiskowe, przy znikomym odsetku odpadów przekazywanych do dalszego wykorzystania. – Niewystarczająca ilość dużych inwestycji. 	inteligentnego i cyfrowego wzrostu.	podregionów górniczych.		<ol style="list-style-type: none"> 2. Inwestycje produkcyjne, logistyczne i B+R niezbędne do zmiany profilu działalności i/lub wprowadzenia nowych produktów, usług, procesów lub zdobycia nowych rynków w MŚP wraz z rozwojem kompetencji osób zatrudnionych w MŚP. 3. Inwestycje dotyczące zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych (w tym wody) w procesach produkcyjnych. 4. Wdrażanie czystych technologii w celu znaczącej redukcji masy odpadów lub zapobiegania ich powstawaniu. 5. Inwestycje mające na celu zwiększenie reużycia produktów, recyklingu (głównie upcyklingu) materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami, w tym modyfikacja metod zagospodarowania odpadów. 6. Inwestycje dotyczące ograniczenia zużycia energii w procesach produkcyjnych. 			<p>w formie dotacji.</p> <p>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe).</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
– Dominujący obecnie model działalności gospodarczej oparty na liniowym procesie produkcji i konsumpcji.							
<ul style="list-style-type: none"> – Niski udział sektora usług w gospodarce. – Niski udział roli start-up'ów w gospodarce regionu, w szczególności sprzyjających rozwojowi Przemysłu 4.0. – Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców regionu. – Niedostateczny poziom rozwoju branż równoważących górnictwo. 	Wzmocnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości na rzecz tworzenia alternatywnych miejsc pracy w podregionach górniczych.	Silna przedsiębiorczość podregionów górniczych.	1. Wsparcie tworzenia nowych firm oraz prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> 1. Budowa i rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość, tworzenia nowych firm oraz prowadzenia działalności gospodarczej. 2. Wsparcie usług świadczonych przez wsparte podmioty. 3. Wsparcie na założenie i rozwój działalności gospodarczej. 4. Wsparcie start-upowe dla nowych przedsiębiorstw. <p>We wszystkich projektach kwalifikowane będzie wsparcie kompetencji cyfrowych odbiorców ostatecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki sektora finansów publicznych; 4. Związek Metropolitalny; 5. Instytucje Otoczenia Biznesu; 6. Inkubatory Przedsiębiorczości. 	149,5	
<ul style="list-style-type: none"> – Niski udział sektora usług w gospodarce. – Niski udział roli start-up'ów w gospodarce 	Wzmocnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości na	Silna przedsiębiorczość	2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw zaliczanych do	1. Inwestycje w przedsiębiorstwa z branż zaliczanych do Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego, związane z	<ul style="list-style-type: none"> 1. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa; 2. Przedsiębiorcy. 	140	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro,

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>regionu, w szczególności sprzyjających rozwojowi Przemysłu 4.0.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców regionu. – Niedostateczny poziom rozwoju branż równoważących górnictwo. 	<p>rzecz tworzenia alternatywnych miejsc pracy w podregionach górniczych.</p>	<p>podregionów górniczych.</p>	<p>regionalnych specjalizacji technologicznych</p>	<p>wprowadzeniem na rynek nowego produktu/usługi.</p> <p>2. Rozwój kompetencji osób zatrudnionych we wspartych przedsiębiorstwach wynikających z Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego.</p>			<p>małe, średnie, duże).</p> <p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.</p> <p>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe).</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Niski udział sektora usług w gospodarce. – Niski udział roli start-up'ów w gospodarce regionu, w szczególności sprzyjających rozwojowi Przemysłu 4.0. – Niski poziom przedsiębiorczości 	<p>Wzmocnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości na rzecz tworzenia alternatywnych miejsc pracy w podregionach górniczych.</p>	<p>Silna przedsiębiorczość podregionów górniczych.</p>	<p>3. Poprawa konkurencyjności mikro i małych przedsiębiorstw podlegających transformacji</p>	<p>1. Wsparcie podnoszenia konkurencyjności w MŚP generujących nowe miejsca pracy na obszarach podlegających transformacji wraz z rozwojem kompetencji pracowników.</p> <p>2. Wsparcie podnoszenia konkurencyjności w MŚP wykorzystujących potencjał endogeniczny podregionów górniczych wraz z rozwojem kompetencji pracowników.</p>	<p>1. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa;</p> <p>2. Przedsiębiorcy.</p>	<p>90</p>	<p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże).</p> <p>Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.</p> <p>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
wśród mieszkańców regionu. – Niedostateczny poziom rozwoju branż równoważących górnictwo.							publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe).
– Niski udział sektora usług w gospodarce. – Niski udział roli start-up'ów w gospodarce regionu, w szczególności sprzyjających rozwojowi Przemysłu 4.0. – Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców regionu. – Niedostateczny poziom rozwoju branż równoważących górnictwo.	Wzmocnienie potencjału lokalnej przedsiębiorczości na rzecz tworzenia alternatywnych miejsc pracy w podregionach górniczych.	Silna przedsiębiorczość podregionów górniczych.	4. Dywersyfikacja gospodarcza podregionów górniczych	Wykorzystanie endogenicznych potencjałów podregionów górniczych na rzecz transformacji.	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; Jednostki sektora finansów publicznych.	35	
– Najbardziej zależny od węgla region w Polsce.	Zdynamizowanie energetyki prosumenckiej w	Zbilansowana energetyka rozproszona	1. Rozwój energetyki rozproszonej opartej	1. Wsparcie energetyki rozproszonej (klastry, energetyczne, spółdzielnie, energetyka prosumencka, wspólnoty energetyczne).	1. Klastry energii; 2. Prosument energii odnawialnej;	300	Dodatkowa zdolność wytwarzania

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Nieznaczny udział produkcji energii z OZE. – Największy konsument węgla kamiennego w Polsce, także w gospodarstwach domowych. – Produkcja energii w dużych przestarzałych blokach energetycznych opartych o węgiel. – Występowanie niezagospodarowanych terenów przemysłowe. – Znaczna ilość budynków niepełniających standardów energetycznych. Występujące ubóstwo energetyczne. 	<p>oparciu o potencjały i zasoby podregionów górniczych.</p>	podregionów górniczych.	o odnawialne źródła energii	<ul style="list-style-type: none"> 2. Budowa instalacji OZE na terenach pogórniczych, przemysłowych. 3. Budowa i przebudowa infrastruktury służącej do produkcji, dystrybucji i magazynowania energii z OZE. 	<ul style="list-style-type: none"> 3. Spółdzielnia/wspólnoty energetyczne; 4. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 5. Związek Metropolitalny. 6. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 7. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 8. Organizacje pozarządowe; 9. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; 10. Towarzystwa budownictwa społecznego; 		<p>energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej). Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej). Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego.</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego.</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
					11. Porozumienia podmiotów wymienionych wyżej reprezentowane przez lidera; 12. Podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe); 13. Przedsiębiorstwa.		
<p>– Duża powierzchnia terenów przemysłowych wymagająca przekształcenia.</p> <p>– Największa liczba/powierzchnia hałd, które wymagają rekultywacji.</p> <p>– Duża ilość miejsc gdzie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym tzw. „bomby ekologiczne”.</p>	<p>Przywrócenie terenów przemysłowych (w szczególności pogórnich) do obiegu gospodarczego, społecznego i środowiskowego w podregionach górniczych.</p>	<p>Efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne</p>	<p>1. Zniwelowanie skutków działalności przemysłowej, w tym górniczej na środowisko, poprawa wskaźników różnorodności biologicznej w terenach wykorzystanych w celach środowiskowych</p>	<p>1. Rekultywacja, remediacja, regeneracja, renaturyzacja terenów przemysłowych (w tym m.in. poprzez wykorzystanie biomasy).</p> <p>2. Usuwanie zagrożenia ze strony niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów, w tym odpadów wydobywczych (hałd) wraz z remediacją zanieczyszczonych przez nie gruntów.</p> <p>3. Inwestycje mające na celu wykorzystanie odpadów wydobywczych, w tym ograniczenie ich niekorzystnego wpływu na środowisko oraz zdrowie ludzi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odzysk surowców, 	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>2. Jednostki sektora finansów publicznych;</p> <p>3. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;</p>	<p>70</p>	<p>Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów [ha].</p> <p>Grunty zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub inną [ha].</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>– Duża ilość wytwarzanych i gromadzonych odpadów.</p> <p>– Występowanie szkód górniczych</p> <p>– Zanieczyszczenia gleby, powietrza i wód podziemnych związane z działalnością przemysłową, w tym wydobywczą.</p> <p>– Kosztochłonność procesów rekultywacyjnych.</p> <p>– Brak wizji zagospodarowania terenów poprzemysłowych/ modelowych scenariuszy.</p> <p>– Trudność samorządu w przejmowaniu terenów i infrastruktury pogórnictwa i poprzemysłowej/</p>				<ul style="list-style-type: none"> • powtórne ich wykorzystanie w procesach produkcyjnych, • zagospodarowanie produktów ubocznych tego procesu. <p>4. Prace przygotowawcze na rzecz¹ dekontaminacji/ regeneracji terenów poprzemysłowych (w tym tzw. "bomb ekologicznych"). „Prace przygotowawcze” – potencjalny zakres czynności, prac które mogą mieć miejsce w przypadku prac przygotowawczych dla terenów skażonych, zdegradowanych, przekształconych itd. w skrócie mających lub mogących posiadać status tzw. bomb ekologicznych (poprzedzających proces ich rewitalizacji):</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizy jakościowe gleb, wody, powietrza; • analizy jakościowe, ilościowe i morfologiczne zgromadzonych odpadów (składowiska powierzchni i podziemne); • analizy rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń wraz z analizami wpływu na środowisko (otaczające tereny i zasoby np. źródła wody pitnej); • plany usuwania, neutralizacji zgromadzonych odpadów; • plany remediacji, dekontaminacji i innych technik usuwania źródeł zanieczyszczeń; 	<p>4. Konsorcja przemysłowo – naukowe;</p> <p>5. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych;</p> <p>6. Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego (tzw. projekty hybrydowe);</p> <p>7. Przedsiębiorstwa;</p> <p>8. Konsorcja B+R;</p> <p>9. Związek Metropolitalny.</p>		<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego osoby]. Wspierane strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.].</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>nieuregulowany stan prawny.</p> <p>– Peryferyjność lub zła komunikacja terenów przemysłowych.</p> <p>– Ryzyko zagrożenia powodziowego spowodowane osiadaniem terenu górniczego.</p> <p>– Znaczne ograniczenie zasobów wodnych spowodowane przemysłem wydobywczym, drenującym wody podziemne i powierzchniowe.</p> <p>– Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych w wyniku przeprowadzonych eksploatacji górniczych.</p> <p>– Niewystarczający poziom wykorzystania wód pokopalnianych.</p>				<ul style="list-style-type: none"> • plany działań służące poprawieniu właściwości fizycznych i chemicznych gruntów, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb - zainicjowanie procesów glebotwórczych; • budowa instalacji pilotowych i testowanie metod remediacji/dekontaminacji - poletka, instalacje testowe - tylko jeśli służą potwierdzeniu skuteczności planowanych metod/technik; • niezbędne prace niwelacyjne i przygotowawcze w tym zabezpieczenie terenu; • wyznaczenie docelowego przeznaczenia i zagospodarowania danego terenu; • analizy i opracowania dotyczące uregulowania stanu własnościowego; • wyceny szacunkowe; • procedury administracyjne, zgody, decyzje (opcjonalnie); • opracowania planistyczne w tym aktualizacja lub opracowanie studium uwarunkowań, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (opcjonalnie); • wstępne studia wykonalności, analizy techniczno-ekonomiczne, analizy ryzyka; • KIP i raporty oddziaływania na środowisko; 			

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>– Duża powierzchnia obszarów wymagających rewitalizacji, w tym osiedla górnicze.</p> <p>– Brak kompleksowej wiedzy na temat terenów przemysłowych.</p>				<ul style="list-style-type: none"> • konsultacje społeczne i instytucjonalne. <p>5. Dekontaminacja/ regeneracja terenów przemysłowych (w tym tzw. “bomby ekologiczne”).</p>			
<p>– Duża powierzchnia terenów przemysłowych wymagająca przekształcenia.</p> <p>– Największa liczba/ powierzchnia hałd, które wymagają rekultywacji.</p> <p>– Duża ilość miejsc gdzie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym tzw. „bomby ekologiczne”.</p> <p>– Duża ilość wytwarzanych i gromadzonych odpadów.</p>	<p>Przywrócenie terenów przemysłowych (w szczególności pogórnich) do obiegu gospodarczego, społecznego i środowiskowego w podregionach górniczych.</p>	<p>Efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne</p>	<p>2. Poprawa stosunków wodnych na obszarze oddziaływania kopalń</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwestycje mające na celu wspieranie retencjonowania wody, w tym małej retencji. 2. Działania w celu zatrzymania odpływu wód opadowych. 3. Inwestycje na rzecz rozwoju systemów ujęć, uzdatniania, dostawy i magazynowania wody. 4. Inwestycje z zakresu uzdatniania i zagospodarowania wód pokopalnianych. 5. Inwestycje w oczyszczenie zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych w wyniku eksploatacji górniczej. <p>Inwestycje te kwalifikowane są wyłącznie w ramach szeroko rozumianej rekultywacji gleby, dla odróżnienia od interwencji EFRR.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia; 2. Jednostki sektora finansów publicznych; 3. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 4. Organizacje pozarządowe; 5. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane 	<p>15</p>	

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Występowanie szkód górniczych – Zanieczyszczenia gleby, powietrza i wód podziemnych związane z działalnością przemysłową, w tym wydobywcą. – Kosztochłonność procesów rekultywacyjnych. – Brak wizji zagospodarowania terenów poprzemysłowych/ modelowych scenariuszy. – Trudność samorządu w przejmowaniu terenów i infrastruktury pogórnicy i poprzemysłowej/ nieuregulowany stan prawny. – Peryferyjność lub zła komunikacja terenów poprzemysłowych. 					<p>zgodnie z prawem zamówień publicznych;</p> <p>6. Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe);</p> <p>7. Przedsiębiorstwa i ich konsorcja;</p> <p>8. Parki przemysłowe, technologiczne, naukowo-technologiczne;</p> <p>9. Związek Metropolitalny.</p>		

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Ryzyko zagrożenia powodziowego spowodowane osiadaniem terenu górniczego. – Znaczne ograniczenie zasobów wodnych spowodowane przemysłem wydobywczym, drenującym wody podziemne i powierzchniowe. – Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych w wyniku przeprowadzonych eksploatacji górniczych. – Niewystarczający poziom wykorzystania wód pokopalnianych. – Duża powierzchnia obszarów wymagających rewitalizacji, w tym osiedla górnicze. 							

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
Brak kompleksowej wiedzy na temat terenów przemysłowych.							
<p>– Duża powierzchnia terenów przemysłowych wymagająca przekształcenia.</p> <p>– Największa liczba/ powierzchnia hałd, które wymagają rekultywacji.</p> <p>– Duża ilość miejsc gdzie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym tzw. „bomby ekologiczne”.</p> <p>– Duża ilość wytwarzanych i gromadzonych odpadów.</p> <p>– Występowanie szkód górniczych</p> <p>– Zanieczyszczenia gleby, powietrza i wód</p>	<p>Przywrócenie terenów przemysłowych (w szczególności pogórnich) do obiegu gospodarczego, społecznego i środowiskowego w podregionach górniczych.</p>	<p>Efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne</p>	<p>3. Wykorzystanie terenów przemysłowych na cele rozwojowe regionu.</p>	<p>1. Zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele gospodarcze, środowiskowe, kulturalne, turystyczne, społeczne, edukacyjne, mieszkaniowe.</p> <p>2. Kompleksowe przygotowanie terenów przemysłowych przeznaczonych pod działalność gospodarczą wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <p>3. Przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów rewitalizacji realizowane na terenie osiedli górniczych, na terenach przemysłowych, w ich bezpośrednim otoczeniu, lub takie inwestycje, które mają bezpośredni wpływ na wskazany teren przemysłowy który został uwzględniony w gminnym programie rewitalizacji.</p> <p>Inwestycje związane z niwelowaniem skutków działalności przemysłowej, w tym górniczej na środowisko (m.in. remediacja, rekultywacja, regeneracja, renaturyzacja, dekontaminacja terenów przemysłowych oraz oczyszczenie</p>	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>2. Jednostki sektora finansów publicznych;</p> <p>3. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>4. Konsorcja przemysłowo – naukowe;</p> <p>5. Organizacje pozarządowe;</p> <p>6. Związek Metropolitalny;</p> <p>7. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych;</p>	<p>328</p>	<p>Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów [ha].</p> <p>Grunty zrehabilitowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę lokali społecznych lub pod działalność gospodarczą lub inną.</p> <p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]</p> <p>Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji [osoby].</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>podziemnych związane z działalnością przemysłową, w tym wydobywcą.</p> <p>– Kosztochłonność procesów rekultywacyjnych.</p> <p>– Brak wizji zagospodarowania terenów poprzemysłowych/ modelowych scenariuszy.</p> <p>– Trudność samorządu w przejmowaniu terenów i infrastruktury pogórnicy i poprzemysłowej/ nieuregulowany stan prawny.</p> <p>– Peryferyjność lub zła komunikacja terenów poprzemysłowych.</p> <p>– Ryzyko zagrożenia powodziowego spowodowane</p>				<p>zanieczyszczonych wód podziemnych i powierzchniowych) <u>muszą uwzględnić zasadę</u> "zanieczyszczający płaci" oraz regulacje dotyczące odpowiedzialności za szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego.</p>	<p>8. Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe);</p> <p>9. Przedsiębiorstwa;</p> <p>10. Instytucje kultury;</p> <p>11. Podmioty wymienione w Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce;</p> <p>12. Parki przemysłowo-technologiczne.</p>		<p>turystycznych objętych wsparciem [szt.].</p> <p>Liczba osób odwiedzających wsparte obiekty kulturalne i turystyczne [odwiedzający/rok].</p> <p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [osoby].</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.].</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>osiadaniem terenu górniczego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaczne ograniczenie zasobów wodnych spowodowane przemysłem wydobywczym, drenującym wody podziemne i powierzchniowe. – Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych w wyniku przeprowadzonych eksploatacji górniczych. – Niewystarczający poziom wykorzystania wód pokopalnianych. – Duża powierzchnia obszarów wymagających rewitalizacji, w tym osiedla górnicze. 							

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
Brak kompleksowej wiedzy na temat terenów przemysłowych.							
<p>– Duża powierzchnia terenów przemysłowych wymagająca przekształcenia.</p> <p>– Największa liczba/ powierzchnia hałd, które wymagają rekultywacji.</p> <p>– Duża ilość miejsc gdzie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w tym tzw. „bomby ekologiczne”.</p> <p>– Duża ilość wytwarzanych i gromadzonych odpadów.</p> <p>– Występowanie szkód górniczych</p> <p>– Zanieczyszczenia gleby, powietrza i wód</p>	<p>Przywrócenie terenów przemysłowych (w szczególności pogórnicych) do obiegu gospodarczego, społecznego i środowiskowego w podregionach górniczych.</p>	<p>Efektywne wykorzystanie terenów przemysłowych podregionów górniczych na cele gospodarcze, środowiskowe i społeczne</p>	<p>4. Systemowe zarządzanie terenami przemysłowymi</p>	<p>1. Dofinansowanie działań planistycznych np. koncepcji zagospodarowania terenów i obiektów pogórnicych oraz dokumentacji planistycznej, techniczno-ekonomicznej, eksperckiej w zakresie kompleksowych projektów, w tym m.in. związanych z ponownym wykorzystaniem terenów przemysłowych; geodezyjnych pomiarów terenowych na obszarach gmin górniczych; Miejscowych Planów Rewitalizacji i/ lub wsparcie eksperckie przy opracowaniu przedmiotowego dokumentu.</p> <p>2. Inwentaryzacja i waloryzacja terenów przemysłowych, w tym tworzenie scenariuszy ponownego ich zagospodarowania.</p>	<p>1. Jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>2. Jednostki sektora finansów publicznych;</p> <p>3. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>4. Instytucje Otoczenia Biznesu;</p> <p>5. Związek Metropolitalny;</p> <p>6. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych;</p> <p>7. Podmioty działające w oparciu o umowę/</p>	<p>20</p>	

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>podziemnych związane z działalnością przemysłową, w tym wydobywczą.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kosztochłonność procesów rekultywacyjnych. - Brak wizji zagospodarowania terenów poprzemysłowych/ modelowych scenariuszy. - Trudność samorządu w przejmowaniu terenów i infrastruktury pogórnictwa i przemysłowej/ nieuregulowany stan prawny. - Peryferyjność lub zła komunikacja terenów poprzemysłowych. - Ryzyko zagrożenia powodziowego spowodowane 					porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).		

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<p>osiadaniem terenu górniczego.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Znaczne ograniczenie zasobów wodnych spowodowane przemysłem wydobywczym, drenującym wody podziemne i powierzchniowe. – Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych w wyniku przeprowadzonych eksploatacji górniczych. – Niewystarczający poziom wykorzystania wód pokopalnianych. – Duża powierzchnia obszarów wymagających rewitalizacji, w tym osiedla górnicze. 							

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
Brak kompleksowej wiedzy na temat terenów przemysłowych.							
<p>–Niedostateczny rozwój transportu niskoemisyjnego.</p> <p>–Niewystarczająca dostępność komunikacyjna obszarów poddanych transformacji, w tym peryferyjnych.</p> <p>–Brak spójnych rozwiązań komunikacyjnych np. wspólny bilet.</p> <p>–Duża emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego.</p> <p>–Duże natężenie ruchu samochodowego.</p> <p>–Niewystarczająca infrastruktura paliw alternatywnych.</p>	Poprawa mobilności mieszkańców regionu i spójności transportowej podregionów górniczych.	Efektywny system wzmacniający mobilność w podregionach górniczych.	1.Rozwój przyjaznego środowiska transportu w podregionach górniczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktura na rzecz transportu zeroemisyjnego, w tym, m.in. dla ładowania/tankowania pojazdów elektrycznych i wodorowych. 2. Rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego, w tym rozwój infrastruktury rowerowej. 3. Zakup taboru zeroemisyjnego wraz z niezbędną infrastrukturą przeznaczoną do jego zasilania i obsługi. 4. Wsparcie infrastruktury liniowej i punktowej transportu publicznego (przystanki, wiaty, zatoki autobusowe, wyznaczenie bus pasów, miejsca przesiadkowe). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, których statutowym zadaniem jest wykonywanie ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu publicznego; 3. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, realizujące zadania z zakresu transportu publicznego, wybrane zgodnie z 	30	<p>Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego.</p> <p>Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.</p> <p>Szacowana emisja gazów cieplarnianych.</p> <p>Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego.</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Małe wykorzystanie infrastruktury rowerowej do celów transportowych. – Niski wskaźnik długości ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. Mieszkańców. – Brak spójnej sieci rowerowej (infrastruktura o charakterze lokalnym). – Niska intensywność przewozów komunikacją miejską (spadająca liczba osób korzystających z komunikacji publicznej). – Niekorzystna struktura wieku pojazdów w województwie śląskim, w szczególności taboru. 					<p>prawem zamówień publicznych;</p> <p>4. Podmioty, w których większość udziałów posiada jednostka samorządu terytorialnego lub związek JST, realizujące na podstawie statutu zadania publiczne z zakresu transportu publicznego;</p> <p>5. Związek Metropolitalny;</p> <p>6. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>7. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej);</p> <p>8. Przedsiębiorstwa;</p>		

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
					9. Porozumienia podmiotów wymienionych w pkt 2-4 reprezentowane przez lidera.		
<ul style="list-style-type: none"> - Niedostateczna oferta kształcenia zgodnie z potrzebami procesu zielonej i cyfrowej transformacji. - Programy kształcenia zawodowego niedostosowane do potrzeb rynku pracy. - Drenaż zasobów ludzkich. - Niskie kwalifikacje. - Potrzeba przekwalifikowania. - Niedostateczna identyfikacja branż będących potencjałem dla rozwoju gospodarczego regionu. 	Rozwój i dostosowanie kształcenia w celu budowania przyszłości podregionów górniczych w odpowiedzi na wyzwania gospodarki.	Atrakcyjne i efektywne kształcenie oraz podnoszenie kwalifikacji w podregionach górniczych.	1. Tworzenie warunków do rozwoju zawodowego.	1. Wsparcie dla osób planujących powiązanie kariery zawodowej, w szczególności z zieloną i cyfrową gospodarką poprzez poszerzanie, zmianę, aktualizację kwalifikacji, kompetencji, umiejętności.	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych.	100	<p>Liczba osób pracujących, w tym osoby prowadzące działalność na własny rachunek.</p> <p>Liczba osób uzyskujących kwalifikacje po opuszczeniu programu.</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - Niska jakość doradztwa zawodowego. - Niewystarczający poziom szkolnictwa wyższego. - Niewystarczająca współpraca pomiędzy sektorami gospodarki i edukacją od poziomu ponadpodstawowego, w tym kształcenie praktyczne. 							
<ul style="list-style-type: none"> - Niedostateczna oferta kształcenia zgodnie z potrzebami procesu zielonej i cyfrowej transformacji. - Programy kształcenia zawodowego niedostosowane do potrzeb rynku pracy. - Drenaż zasobów ludzkich. - Niskie kwalifikacje. 	<p>Rozwój i dostosowanie kształcenia w celu budowania przyszłości podregionów górniczych w odpowiedzi na wyzwania gospodarki.</p>	Atrakcyjne i efektywne kształcenie oraz podnoszenie kwalifikacji w podregionach górniczych.	<p>2. Rozwój kształcenia zawodowego we współpracy z przedsiębiorcami, uczelniami w szczególności zgodnie z regionalnymi inteligentnymi oraz technologicznymi specjalizacjami</p> <p>3. Celowany rozwój kształcenia wyższego</p>	<p>1. Upowszechnianie i rozwój wysokiej jakości kształcenia zawodowego, zgodnie z potrzebami rynku pracy z uwzględnieniem ukierunkowania na branże rozwojowe, określone w RSI poprzez m.in.: podnoszenie, zmianę lub aktualizację, zdobywanie nowych kwalifikacji, kompetencji, umiejętności np.: w formie szkoleń, kursów uczniów i nauczycieli praktycznej nauki zawodu, staże i praktyki (w tym zagraniczne), doradztwo i poradnictwo zawodowe zgodnie z potrzebami procesu transformacji w kierunku zielonej i cyfrowej gospodarki, wsparcie praktycznej nauki</p>	<p>Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych.</p>	<p>238</p> <p>(w tym 40 na działania EFS)</p>	<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego. Wspierane strategię zintegrowanego rozwoju terytorialnego.</p> <p>Liczba uczniów i słuchaczy szkół i</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Potrzeba przekwalifikowania. – Niedostateczna identyfikacja branż będących potencjałem dla rozwoju gospodarczego regionu. – Niska jakość doradztwa zawodowego. – Niewystarczający poziom szkolnictwa wyższego. <p>Niewystarczająca współpraca pomiędzy sektorami gospodarki i edukacją od poziomu ponadpodstawowego, w tym kształcenie praktyczne.</p>			<p>zorientowanego na potrzeby zielonej gospodarki.</p>	<p>zawodu (w tym doposażanie sal nauki, etc.) oraz tworzenie wirtualnych pracowni.</p> <p>2. Kompleksowe wsparcie placówek edukacyjnych kształcenia zawodowego (branżowego, technicznego, szkół artystycznych) w zakresie przebranżowienia tj.: utworzenie nowego kierunku, zmiany lub dostosowania istniejącego profilu/kierunku kształcenia we wskazanych zawodach, kierunkach zgodnych z regionalnymi inteligentnymi oraz technologicznymi specjalizacjami, z uwzględnieniem potencjału lokalnych rynków pracy oraz zielonej i cyfrowej gospodarki.</p> <p>3. Inwestycje w infrastrukturę edukacyjną służącą kształceniu praktycznemu i zawodowemu (szkół branżowych, technicznych, uczelni wyższych oraz innych, które mogą pełnić funkcję ośrodków kształcenia zawodowego) polegające na m.in na przebudowie, budowie (w uzasadnionych przypadkach), rozbudowie, remoncie tych obiektów, w celu ich dostosowania do aktualnych potrzeb rynku pracy, wyzwań w zakresie transformacji cyfrowej i transformacji w kierunku zielonej gospodarki oraz inteligentnych i technologicznych specjalizacji</p>			<p>placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem.</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
				regionu4. Działania rozwijające w procesie kształcenia współpracę szkół kształcenia zawodowego (branżowego, technicznego, artystycznego) z uczelniami wyższymi, pracodawcami.			
<ul style="list-style-type: none"> – Niedostateczna oferta kształcenia zgodnie z potrzebami procesu zielonej i cyfrowej transformacji. – Programy kształcenia zawodowego niedostosowane do potrzeb rynku pracy. – Drenaż zasobów ludzkich. – Niskie kwalifikacje. – Potrzeba przekwalifikowania. – Niedostateczna identyfikacja branż będących potencjałem dla rozwoju gospodarczego regionu. 	Rozwój i dostosowanie kształcenia w celu budowania przyszłości podregionów górniczych w odpowiedzi na wyzwania gospodarki.	Atrakcyjne i efektywne kształcenie oraz podnoszenie kwalifikacji w podregionach górniczych.	1.Celowany rozwój kształcenia wyższego zorientowanego na potrzeby zielonej gospodarki - Wsparcie na rzecz szkolnictwa wyższego (z wyłączeniem infrastruktury)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doktoraty wdrożeniowe, biura karier. 2. Komercjalizacja wiedzy: <ul style="list-style-type: none"> • Staże (w tym zagraniczne) i szkolenia praktyczne dla pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych, pracowników naukowych jednostek naukowych oraz pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni - w przedsiębiorstwach, • tymczasowe zatrudnienie w MMŚP wysoko wykwalifikowanego personelu, wsparcie dla przedsiębiorstw obejmujące szkolenia i/lub doradztwo dla pracowników przedsiębiorstw prowadzone przez (lub z udziałem) pracowników naukowych jednostek naukowych i uczelni ukierunkowane na wdrożenie danych przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach, • wsparcie współpracy między jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami w zakresie innowacji i transferu technologii 		37	Liczba osób uzyskujących kwalifikacje po opuszczeniu programu

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> - Niska jakość doradztwa zawodowego. - Niewystarczający poziom szkolnictwa wyższego. - Niewystarczająca współpraca pomiędzy sektorami gospodarki i edukacją od poziomu ponadpodstawowego, w tym kształcenie praktyczne. 				<p>obejmujące wypracowanie konkretnych efektów wdrożeniowych,</p> <p>3. programy wsparcia uczniów przez szkoły wyższe dla uczniów szkół kształcących w zawodach w tym kursy przygotowawcze,</p> <p>4. działania promocyjne na rzecz kontynuacji kształcenia w regionie.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> - Utrata miejsc pracy w górnictwie i w sektorach powiązanych z górnictwem. - Utrata wysokiego statusu zawodowego górników. - Odpływ pracowników w wieku produkcyjnym. - Niedostateczna mobilność zawodowa. 	<p>Utrzymanie aktywności zawodowej osób zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem w podregionach górniczych.</p>	<p>Atrakcyjny i efektywny system wsparcia rynku pracy podregionów górniczych.</p>	<p>1. Instrumenty związane z interwencją na rynku pracy w celu zapewnienia kontynuacji/zmiany ścieżki zawodowej</p>	<p>1. Programy mobilności pracowników, pracodawców przechodzących zmiany restrukturyzacyjne/modernizacyjne/adaptacyjne, w tym w szczególności zatrudnionych w górnictwie i branżach powiązanych z górnictwem (w tym energetyką konwencjonalną, branżą emisyjną) realizowanych w formule:</p> <p>2. Outplacementu dla osób zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych m.in. z przyczyn nie dotyczących pracowników/pracodawców, przyczyn restrukturyzacyjnych, adaptacyjnych i</p>	<p>Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych.</p>	<p>95</p>	<p>Liczba osób pracujących, w tym osoby prowadzące działalność na własny rachunek.</p> <p>Liczba osób uzyskujących kwalifikacje po opuszczeniu programu.</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Bierność podejście rodzin górniczych do aktywizacji zawodowej i podnoszenia kwalifikacji. – Niska chęć przekwalifikowania. 				<p>modernizacyjnych, dla w tym dla członków rodzin pracowników przedsiębiorstw dotkniętych transformacją (jako działania uzupełniające), poprzez realizację dwóch oddzielnych projektów:</p> <p>a) <u>Ścieżkę reorientacji zawodowej</u> obejmującej m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – usługi i instrumenty rynku pracy wynikające z obowiązującej <i>Ustawy. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> w przypadku projektów realizowanych przez urzędy pracy, – kursy i szkolenia specjalistyczne, egzaminy certyfikujące, – - pośrednictwo pracy. – doradztwo i poradnictwo zawodowe, w tym informowanie o możliwościach zatrudnienia, – subsydiowane zatrudnienie i doposażenie stanowiska pracy, <p>b) <u>Ścieżkę przedsiębiorczości</u>, realizowanej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej wraz z ze wsparciem pomostowym oraz niezbędnym wsparciem przed rozpoczęciem działalności 			

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
				gospodarczej, np. poprzez usługi charakterze szkoleniowym i doradczym. Redeploymentu obejmującego reskilling i upskilling pracowników w celu zachowania ich miejsc pracy u pracodawców przechodzącym zmiany restrukturyzacyjne, których celem będzie przebranżowienie swojego profilu działalności, w szczególności w kierunku przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną.			
<ul style="list-style-type: none"> – Utrata miejsc pracy w górnictwie i w sektorach powiązanych z górnictwem. – Utrata wysokiego statusu zawodowego górników. – Odpływ pracowników w wieku produkcyjnym. – Niedostateczna mobilność zawodowa. – Bierne podejście rodzin górniczych do aktywizacji zawodowej i podnoszenia kwalifikacji. 	Utrzymanie aktywności zawodowej osób zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem w podregionach górniczych.	Atrakcyjny i efektywny system wsparcia rynku pracy podregionów górniczych.	1.Współpraca międzyinstytucjonalna w obszarze rynku pracy	Koordinacja współpracy międzyinstytucjonalnej w celu świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz mieszkańców regionu, dotkniętych skutkami transformacji, w tym m.in. w zakresie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, organizacji szkoleń zawodowych, usług prawnych, usług psychologicznych.	1. Instytucje rynku pracy; 2. Instytucje pomocy społecznej.	4	<p>Liczba osób pracujących, w tym osoby prowadzące działalność na własny rachunek.</p> <p>Liczba osób uzyskujących kwalifikacje po opuszczeniu programu.</p>

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
Niska chęć przekwalifikowania.							
<ul style="list-style-type: none"> - Nadreprezentacja występowania chorób zawodowych u pracowników, w tym w szczególności zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem. - Nadreprezentacja chorób (np. płucnych, kardiologicznych, krążeniowych) związanych ze złą jakością powietrza. - Pogorszenie stanu zdrowia psychicznego mieszkańców regionu. - Niska aktywność społeczna. - Starzenie się społeczeństwa. 	Poprawa jakości życia mieszkańców podregionów górniczych.	Kompleksowy system wsparcia społecznego aktywizujący mieszkańców podregionów górniczych.	1. Zwiększenie poziomu aktywności społeczności uczestniczących w procesie sprawiedliwej transformacji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy integracji społecznej na rzecz osób uczestniczących w procesie sprawiedliwej transformacji uzupełnione niezbędnymi usługami społecznymi oraz działaniami na rzecz zachowania tożsamości i dziedzictwa regionalnego skierowane, w tym w szczególności do grup najbardziej wrażliwych na jej skutki, z uwzględnieniem potrzeb infrastrukturalnych (do określonej wysokości % interwencji). 2. Działania promujące równowagę między życiem zawodowym a prywatnym obejmujące dostęp do opieki nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi – zatrudnienie nian oraz opiekunek/-ów dla osób starszych w celu aktywizacji kobiet i ich powrotu na rynek pracy. 3. Inicjatywy ukierunkowane na działania dotyczące zachowania tożsamości regionalnej i dziedzictwa przemysłowego z poszanowaniem tradycji regionu/subregionu/gminy/dzielnicy. 4. Obywatelski budżet inicjatyw transformacyjnych zarządzany przez samorząd regionalny/subregionalny/lokalny. 	Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych).	41	Liczba osób uzyskujących kwalifikacje po opuszczeniu programu.

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Niewystarczająca oferta dla aktywizacji społecznej grup marginalizowanych. – Niski poziom kapitału społecznego w zakresie budowanie tożsamości kulturowej i dziedzictwa przemysłowego z poszanowaniem tradycji regionu. – Niewystarczający poziom dialogu społecznego na temat transformacji. 				5. Granty dla organizacji pozarządowych na prowadzenie projektów skierowanych do mieszkańców, w szczególności kwartałów, dzielnic, gmin zamieszkałych przez rodziny związane z przemysłem tradycyjnym, budujących wiedzę i świadomość nt. procesów sprawiedliwej transformacji, Lokalne Pakty na rzecz transformacji.			
<ul style="list-style-type: none"> – Nadreprezentacja występowania chorób zawodowych u pracowników, w tym w szczególności zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem. 	Poprawa jakości życia mieszkańców podregionów górniczych.	Kompleksowy system wsparcia społecznego aktywizujący mieszkańców podregionów górniczych.	1. Rozwijanie wiedzy i umiejętności na rzecz sprawiedliwej transformacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie potencjału interesariuszy na rzecz skutecznego zarządzania procesem transformacji i jego wdrażania w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym poprzez działania innowacyjne/pilotażowe. 2. Monitorowanie i ocena procesu sprawiedliwej transformacji we współpracy z wszystkimi podmiotami dotkniętymi skutkami transformacji, w tym realizacja działań diagnostycznych, analitycznych, foresightowych i monitoringowych w zakresie 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samorząd województwa; 2. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 3. Uczelnie wyższe, instytucje naukowe i instytuty naukowo-badawcze; 	5	

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Nadreprezentacja chorób (np. płucnych, kardiologicznych, krążeniowych) związanych ze złą jakością powietrza. – Pogorszenie stanu zdrowia psychicznego mieszkańców regionu. – Niska aktywność społeczna. – Starzenie się społeczeństwa. – Niewystarczająca oferta dla aktywizacji społecznej grup marginalizowanych. – Niski poziom kapitału społecznego w zakresie budowanie tożsamości kulturowej i dziedzictwa przemysłowego z poszanowaniem tradycji regionu. – Niewystarczający poziom dialogu 				<p>planowania i prowadzenia procesu sprawiedliwej transformacji, w tym benchmarking rozwiązań krajowych, europejskich i międzynarodowych.</p> <p>3. Wzmocnienie sieciowania i nawiązywanie współpracy między stronami procesu transformacji, jak również promocja partycypacyjnego modelu prowadzenia transformacji.</p>	<p>4. Organizacje pozarządowe;</p> <p>5. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;</p> <p>6. Podmioty działające na zlecenie samorządu województwa wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych.</p>		

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
społecznego na temat transformacji.							
<ul style="list-style-type: none"> – Zróżnicowanie rozwojowe regionu/ specyficzne potencjały. – Niedokończone, niezaadresowane problemy z dotychczasowej transformacji. – Brak systemowej i długofalowej polityki transformacyjnej oraz modelu przeprowadzenia transformacji. – Brak wystarczającej akceptacji środowisk górniczych dla procesu transformacji . – Niski poziom świadomości społecznej w zakresie konieczności przeprowadzenia transformacji regionu. 	Wzmocnienie potencjału społecznego i zarządczego dla przeprowadzenia sprawiedliwej transformacji w podregionach górniczych.	Efektywny społecznie odpowiedzialny system zarządzania transformacją w podregionach górniczych.	1.Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego, w tym kadr realizujących proces transformacji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zatrudnienie personelu zaangażowanego w zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrolę środków FST oraz zapewnienie im możliwości rozwoju kompetencji zawodowych. 2. Wsparcie rozwoju kompetencji pracowników jednostek samorządów lokalnych, związków międzygminnych oraz stowarzyszeń JST w zakresie planowania i wdrażania działań na rzecz mieszkańców, przedsiębiorstw i instytucji w zakresie realizacji sprawiedliwej transformacji. 3. Wymiana doświadczeń, w tym wizyty studyjne, staże dot. transformacji terenów górniczych, w tym międzyregionalne i międzynarodowe. 4. Dofinansowanie realizacji projektów (w tym predefiniowanych, pilotażowych i partnerskich) w obszarach kluczowych z punktu widzenia realizacji sprawiedliwej transformacji (np. project pipeline, rozwiązania modelowe). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samorząd województwa; 2. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 3. Związek Metropolitalny; 4. Uczelnie wyższe, instytucje naukowe i instytuty naukowo-badawcze; 5. Organizacje pozarządowe; 6. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 7. Podmioty działające na zlecenie samorządu województwa wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych. 	88,67 (łącznie kwota dla kier. działań 1 i 2)	

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Różne tempo odchodzenia od węgla/zamykania kopalń. – Niewystarczający potencjał instytucjonalny i współpraca w subregionach. 							
<ul style="list-style-type: none"> – Zróżnicowanie rozwojowe regionu/specyficzne potencjały. – Niedokończone, niezaadresowane problemy z dotychczasowej transformacji. – Brak systemowej i długofalowej polityki transformacyjnej oraz modelu przeprowadzenia transformacji. – Brak wystarczającej akceptacji środowisk górniczych dla procesu transformacji . 	<p>Wzmocnienie potencjału społecznego i zarządczego dla przeprowadzenia sprawiedliwej transformacji w podregionach górniczych.</p>	Efektywny społecznie odpowiedzialny system zarządzania transformacją w podregionach górniczych.	2.Otwarta i spójna komunikacja i dialog ze środowiskami regionu budująca świadomość procesu transformacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie świadomości beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu oraz mieszkańców poprzez działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne, w tym konferencje, seminaria, szkolenia, spotkania, działania animacyjne i doradczo-wspierające, kampanie informacyjne. 2. Prowadzenie prac Komitetu Monitorującego/ Podkomitetu Monitorującego ds. Sprawiedliwej Transformacji oraz innych gremiów na rzecz włączenia partnerów społecznych w proces sprawiedliwej transformacji. 3. Wsparcie rozwoju kompetencji partnerów społeczno-gospodarczych w zakresie realizacji sprawiedliwej transformacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samorząd województwa; 2. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 3. Związek Metropolitalny; 4. Uczelnie wyższe, instytucje naukowe i instytuty naukowo-badawcze; 5. Organizacje pozarządowe; 6. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich 	<p>88,67 (łącznie kwota dla kier. działań 1 i 2)</p>	

Problem	Wyzwanie	Cel operacyjny	Kierunek działania	Typy operacji	Typy beneficjentów	Ramowa kwota FST [MLN EUR]	Planowane wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> – Niski poziom świadomości społecznej w zakresie konieczności przeprowadzenia transformacji regionu. – Różne tempo odchodzenia od węgla/zamykania kopalń. – Niewystarczający potencjał instytucjonalny i współpraca w subregionach. 					związki i stowarzyszenia. 7. Podmioty działające na zlecenie samorządu województwa wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych.		

HORYZONTALNE: Uwzględnienie zróżnicowania regionalnego / różne tempo odchodzenia od węgla / specyficzne potencjały regionów